

ПОТРЕБИ ДІТЕЙ, ПІДЛІТКІВ ТА ЇХ ОПІКУНІВ У ЗАХИСТІ, ПЕРЕМІЩЕНИХ З УКРАЇНИ ДО ПОЛЬЩІ

ЧЕРВЕНЬ 2023

ПРО

Станом на травень 2023 року, війна в Україні, яка загострилася 24 лютого 2022 року, вимушено перемістила понад 8,2 мільйона людей з України по всій Європі.¹ Багато з них осіли в сусідніх країнах, у тому числі в Польщі. Більшість біженців*, приблизно 86%, станом на початок травня 2023 року², це жінки та діти. Гуманітарні та державні організації потребують більш надійної інформації про потреби захисту та ризики, з якими стикаються сім'ї з дітьми, переміщені з України до Польщі. Бракує доказів, особливо від самих дітей. За ініціативою IMPACT, у партнерстві з Save the Children International (SCI), була проведена оцінка потреб та захисту дітей в Польщі в період з листопада 2022 року по квітень 2023 року через консультації з дітьми, фокус-групи (ФГ) з опікунами та приймаючою громадою, а також інтерв'ю з ключовими інформантами (КІ) - постачальниками послуг у відповідних секторах, а також двораундове телефонне опитування з опікунами. Інструментарій дослідження розроблено спільно з SCI. Проект фінансується Міністерством міжнародних справ Канади, Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва та SCI.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- Найбільш зареєстровані **ризики для благополуччя та безпеки** для українських дітей-біженців у Польщі були **психосоціальні проблеми**, а також **психологічне насилля**.
- Діти виділили **сім'ю та друзів** як свій **найнадійніший захисний фактор**.
- **Державні інституції**, особливо поліція та **громадські організації** були **найважливішими захисними факторами**, на які звернули увагу опікуни.
- Діти, опікуни та постачальники послуг підкреслили **необхідність кращого доступу до медичних послуг** для сімей біженців, особливо за рахунок зниження ціни та скорочення часу очікування.
- **Ще одна пріоритетна потреба**, про яку повідомляють діти та опікуни - це доступ до кращого асортименту та менш дорогих позакласних заходів.

*Термін «біженець» використовується узагальнено для позначення всіх осіб, які були переселені за кордон з України через війну з 2022 року.

Фінансується:

Canada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Save the
Children

IMPACT Shaping practices
Influencing policies
Impacting lives

МЕТОДОЛОГІЯ

Якісні дані були зібрані в період з грудня 2022 до лютого 2023 у Варшаві та Кракові. Учасники були відібрані цілеспрямовано. Загалом, ІМПАКТ провели 26 консультацій з 192 дітьми та підлітками у місцях, дружніх до дітей, наданих Save the Children Poland та партнерами. Групи були розділені за віком (8-11, 12-14, 15-17 років) і статтю (жіноча, чоловіча). Більше того, дев'ять ґендерно розділених ФГ з 61 опікунами і три ФГ за участю 13 членів приймаючої громади. Також, ІМПАКТ провів 18 КІ з урядом та представниками громадських організацій захисту дітей (СР), охорони здоров'я та освіти. Це було доповнено кількісними даними із захисту дітей в Польщі, зібраними в рамках щомісячної регіонального, подовжнього телефонного опитування з кількома тисячами біженців з України, які проживають в Європі. Вибірку було зроблено в партнерстві з УВКБ ООН на пунктах пропуску, транзитних пунктах та в центрах прийому біженців в Польщі, Словаччині, Угорщині, Румунії та Молдові.

Вибірку респондентів також проводили через запрошення в соціальних мережах. Перший тур опитування було проведено з листопадом і груднем 2022 року, а також другий тур було проведено з березня по квітень 2023 року. Враховуючи обмежену вибірку та цілеспрямований відбір, результати цього дослідження не підлягають узагальненню, але є показовими для ситуації переміщених українських дітей та опікунів у Польщі. За більш детальною інформацією про методологію, звертайтеся ukraine.refugee-survey@impact-initiatives.org.

ЗМІСТ

З початку повномасштабної війни в Україні Польща прийняла найбільшу частку біженців серед країн, які впроваджують Регіональний план реагування щодо

біженців в Україні (RRP). Станом на кінець травня 2023 року понад 11,7 мільйона біженців з України в'їхали до Польщі³, з яких понад 1,6 мільйона зареєструвалися для отримання національного ідентифікаційного номера PESEL, який надає біженцям доступ до послуг у рамках тимчасового захисту⁴. У березні 2023 року реєстрація на PESEL стала обов'язковою протягом 30 днів після прибуття до Польщі, але деактивується, якщо біженець залишає країну більше ніж на 30 днів⁵. Завдяки статусу PESEL біженці мають право на доступ до державної охорони здоров'я, зарахування дітей до школи, відкриття банківського рахунку, а також одноразову виплату в розмірі 300 злотих* та сімейну допомогу. Сімейна допомога – це щомісячна виплата в розмірі 500 злотих* на кожного неповнолітнього члена родини.

Найбільше біженців з України проживає в Мазовецькому, Нижньошльонському, Шльонському а також Великопольському воєводствах⁶, зокрема в містах - Варшаві, Вроцлаві, Кракові та Познані⁷. Переважна більшість біженців живе в орендованому житлі, у той час як деяких приймає до себе місцева громада, а близько 80 000 проживають у колективних притулках⁸. Відповідно до закону, прийнятого в березні 2022 року⁹, люди, які прийняли біженців у свої домівки, мають право на щоденну виплату в розмірі 40 злотих*. У квітні 2022 року уряд підрахував, що виплатами скористалися 600 тисяч українців¹⁰. З 1 березня 2023 року біженці, які перебували в Польщі понад 120 днів і проживали в колективних притулках, були зобов'язані оплачувати 50% вартості проживання. 1 червня частка зросла до 75% для тих, хто перебуває в країні понад 180 днів¹¹. Серед іншого, домогосподарства, включно з вагітними жінками, самотні опікуни з більш ніж двома дітьми, і домогосподарства, в яких є немовлята, були звільнені від нового правила.

*Станом на 31 травня, 1 PLN дорівнював 0.22 EUR та 0.24 USD.

ДЕМОГРАФІЯ ОПИТУВАННЯ

У цьому розділі розповідається про демографічні характеристики домогосподарств, включених до кількісної складової оцінки в Польщі (тобто опитування осіб, які здійснюють догляд). З 1180 респондентів наприкінці 2022 року та 1172 на початку 2023 року, 97% - це жінки (на обох етапах збору даних). Більша частка жінок відображає гендерний розподіл дорослих українських біженців у Польщі (близько 75% жінок)¹². Така надмірна представленість жінок у вибірці могла бути наслідком більшої частки жінок-опікунок серед біженців¹³.

Половина респондентів була у віці від 31 до 40 років (55% наприкінці 2022 року / 54% на початку 2023 року). Люди віком від 41 до 50 років становили близько чверті респондентів (25% / 26%), за ними йшли люди віком від 18 до 30 років (13% / 12%). Більше половини респондентів отримали вищу освіту (59% / 61%), тоді як близько третини закінчили технічну або професійно-технічну освіту (29% / 28%).

В обох раундах опитування респонденти повідомили, що в середньому мають 3,3 члена сім'ї. Це трохи вище, ніж середній показник в Україні до вторгнення, який був 2,6, як повідомляв український уряд¹⁴, і це могло бути тому, що з України втекли переважно сім'ї з дітьми. Частка домогосподарств, які повідомили, що мають 2 члени залишилася незмінною на рівні 29% в обох раундах, тоді як більше третини нараховували трьох членів (35% / 36%). Домогосподарства з чотирьох членів становили приблизно п'яту частину (20% / 19%), а домогосподарства з більшою кількістю членів – 16% в обох раундах. Розподіл членів домогосподарства за віком і статтю (див.графік 1) значною мірою відображає розподіл власників PESEL¹⁵.

Оцінка, спрямована на аналіз захисту дітей, включала лише домогосподарства

з неповнолітніми. Домогосподарства, які мали немовлят і дітей віком від 0 до 2 років, становили 18% опитаних домогосподарств наприкінці 2022 року та 17% на початку 2023 року. Більшість домогосподарств повідомили, що мають дітей від 3 до 12 років (77% в обох раундах), тоді як більше третини (37% / 39%) включали підлітків віком від 13 до 17 років.

Графік 1: Середній % чоловіків та жінок в ДГ за віковою групою (початок 2023)

Жінки	Вік	Чоловіки
3%	65+	1%
39%	18 - 64	6%
7%	13 - 17	7%
12%	6 - 12	12%
4%	3 - 5	4%
3%	0 - 2	2%

Опитування підкреслює наявність уразливих груп серед переміщеного населення. Їхня частка серед членів домогосподарств залишалася постійною протягом двох раундів опитування, що має сенс, оскільки більшість респондентів залишилися незмінними, і ці характеристики навряд чи зазнають змін у коротко- та середньостроковій перспективі. Половина опитаних домогосподарств повідомили, що мають одного опікуна (53% наприкінці 2022 року / 51% на початку 2023 року). Кількість домогосподарств, які повідомили, що серед них є особа з інвалідністю, залишалася постійною протягом двох раундів (16% / 17%). Крім того, наприкінці 2022 року 7% опитаних домогосподарств включали вагітних або годуючих груддю жінок (6% на початку 2023 року). Дуже мало респондентів повідомили, що доглядають за дітьми, розлученими з сім'єю (3% / 2%).

*«Підлітки» — це діти віком від 15 до 17 років. Якщо віковий діапазон не вказано, то «діти» використовуються для позначення віком від 0 до 17 років.

ФАКТОРИ РИЗИКУ

Основні зареєстровані фактори ризику для безпеки та благополуччя українських дітей-біженців, підлітків* та опікунів у Польщі в основному збігалися в якісних та кількісних інтерв'ю. Серед усіх типів респондентів, психосоціальні чинники були найпомітнішими за своїм впливом на благополуччя дітей та підлітків. Діти пояснили, що найбільше в Україні вони хвилюються за сім'ю та друзів. Під час опитування опікуни повідомили, що ті самі проблеми поширені серед їхніх дітей (див. графік 2). Крім того, деякі КІ підкреслили, що розлука з членами сім'ї є особливою проблемою для емоційного благополуччя, повідомляючи про значні зміни в поведінці. Ще однією проблемою, яку згадували багато дітей, переважно молодшого віку (віком 8-11 років), було відсутність достатньої кількості друзів поруч або почуття самотності.

Деякі діти розповідали, що у них були конфліктні стосунки або обмежена довіра до своїх опікунів. Також в деяких групах згадували, що вони помічали, що їхні опікуни стали більш напруженими,

часто зазначаючи, що це через війну або поточну фінансову ситуацію. Деякі з молодших дітей заявили, що не мають нікого, кому можна довіряти, звернутися або отримати допомогу у разі виникнення проблеми. Діти в кількох консультаціях також скаржилися на те, що опікуни проводять з ними дуже мало час через їх зайнятість. Крім того, постачальники послуг із захисту дітей повідомили про занепокоєння щодо домашнього насилля та словесної образи на адресу неповнолітніх.

І діти, і опікуни згадували різні форми насильства як одну з найважливіших проблем, з якими вони стикаються. Повідомляючи, що загалом вони почувалися в безпеці в Польщі, більшість груп дітей та опікунів згадали випадки словесного насилля з боку деяких членів приймаючої громади, а майже половина груп також згадали випадки фізичного насильства. Молодші діти також розповідали про випадки знущань з боку дітей, зокрема в польських школах*, або про ксенофобні реакції з боку дорослих, зазвичай у громадських місцях чи транспорті.

Звіти дітей і підлітків також свідчать про те, що вони усвідомлюють і турбуються за ситуацію в своїй сім'ї. Дехто зазначав, що їхні сім'ї не можуть дозволити собі доступу до певних послуг або їжі в достатній кількості чи якості. Діти в кількох групах також розповідали про труднощі з пошуком житла, або про те, що їм доводиться неодноразово міняти житло. Вони часто пояснювали, що житло коштує дорого або що господарі не хочуть здавати житло біженцям через відсутність у них фінансової стабільності. Деякі КІ також підкреслили, що труднощі з пошуком довгострокового житла є значним фактором ризику для дітей, оскільки це створює для них нестабільне середовище.

*На момент консультацій ніхто з дітей не відвідував польську школу. Їхні свідчення базуються на попередньому досвіді або досвіді друзів чи однокласників.

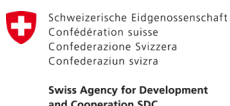
†Респонденти могли обрати декілька варіантів.

Графік 2: Основні ризики безпеки та благополуччя для дітей та підлітків, як повідомляють опікуни[†]

*«Фізичне здоров'я» не було включено як варіант під час першого раунду опитування, але згодом було додано через те, що деякі респонденти згадували про це як про ризик.

Фінансується:

Це викликає особливе занепокоєння, оскільки діти, опікуни та КІ повідомили, що сім'ям з дітьми було особливо важко знайти житло. Кілька постачальників послуг також висловили занепокоєння щодо ситуації з домогосподарствами, які проживають у колективних притулках і не зможуть внести гроші на проживання, що вони були зобов'язані зробити на підставі останніх змін в законі про біженців.

ФАКТОРИ ЗАХИСТУ

Переміщення сильно вплинуло на захисні чинники, і діти, і опікуни втратили свою основну систему соціальної підтримки. Консультації з дітьми в Польщі показали, що, незважаючи на турботу про родину та друзів в Україні та часту відсутність друзів у Польщі, вони переважно вважали сім'ю та друзів своїм головним захисним фактором.

І діти, і підлітки часто згадували, що першими, до кого вони звертатимуться по допомогу, будуть їхні батьки, зокрема матері, а потім брати, сестри та друзі.

Графік 3: Основні надійні захисні фактори, про які повідомляють опікуни в країні перебування ▼

Діти та підлітки також пояснили, що їм подобається проводити дозвілля з родиною, наприклад, відвідувати музеї та бути на природі.

Якщо в мене проблема, я скажу про це мамі, або найкращій подрузі. Також можу поговорити зі своєю собакою" - Дівчина, 12-14 років

Родина та друзі не входили до 3 основних факторів захисту, згаданих опікунами – ні під час ФГ, ні під час опитування (див. графік 3). Одним із пояснень недостатньої важливості сім'ї як фактору захисту для опікунів може бути те, що через заборону чоловікам залишати Україну в контексті загальної мобілізації більшість жінок з дітьми приїжджають до Польщі без партнера. Соціальна згуртованість стала ще одним важливим захисним фактором. Більшість дітей та опікунів повідомили, що почуваються в Польщі в безпеці та відчують, що місцеві громади загалом підтримують їх перебування тут. Деякі з дітей також сказали, що їм допомагали місцеві жителі або їм було зручно звертатися за допомогою до будь-кого з дорослих.

Польські державні інституції та громадські організації були найважливішими захисними факторами, на які звернули увагу опікуни в опитуванні (див. графік 3). Третина респондентів повідомила, що поліція є одним із факторів, яким вони найбільше довіряють у країні перебування. Свідчення дітей були більш неоднозначними: дехто говорив, що довіряє поліції, а дехто вважав її некорисною. Також, опікуни пояснили, що школи є важливим захисним фактором для неповнолітніх, які перебувають під їх опікою.

ДОСТУП ДО ПОСЛУГ ТА НЕЗАДОВОЛЕНІ ПОТРЕБИ

Діти, опікуни та постачальники послуг відзначили, що біженці мали доступ до різноманітних послуг у Польщі, що значною мірою віддзеркалювало

▼ Респонденти могли обрати декілька варіантів.

результати опитування (див. графік 4). Якісні інтерв'ю дали додаткові відомості про перешкоди для надання послуг, з якими стикаються діти та опікуни.

Багато дітей повідомили, що зверталися за медичними послугами та стоматологічною допомогою. Однак більшість зазначили, що їм доводилося довго чекати на прийом і що деякі медичні послуги були дуже дорогими для їхніх домогосподарств, зокрема стоматологічна допомога. Деякі діти повідомили, що через ці перешкоди вони або їхні родини змушені були повернутися в Україну на лікування. Це змінило результати опитування, оскільки близько чверті респондентів, які повідомили про бажання повернутися в Україну наступного місяця, зробили це з наміром отримати доступ до лікування (23% наприкінці 2022 року / 21% на початку 2023 року).

"Я проводжу весь свій час у школі. Мені дуже подобається тут навчатися" - Хлопчик, 8-11 років.

Більше того, діти часто згадували, що їхні родини займаються самолікуванням, особливо у менш важких випадках, таких як грип, а також коли вважали лікування, отримане в Польщі, неефективним. Опікуни та постачальники послуг також

вказали, що біженцям часто було важко орієнтуватися в польській системі охорони здоров'я через її відмінності від української системи.

Усі діти повідомили, що відвідують україномовні школи в Польщі – школи, якими керують НУО-партнери SCI, і сприяють проведенням консультацій. Деякі з маленьких дітей згадували, що вони раніше відвідували польські школи, або що у них були друзі, які відвідують їх. Вони часто згадували, що вони залишили польські школи через мовний бар'єр або тому, що зазнали знущань. Кілька підлітків, які повідомили, що відвідували їх, розповідали про позитивний досвід. Крім того, старші діти (12-17 років), які навчалися у другу зміну в українських школах (закінчується близько 6-7 години вечора),

Графік 5: Основні повідомлені бар'єри доступу до послуг ▼

Бар'єри	Лис-Груд	Бер-Квіт
Довгий час очікування	41%	41%
Вартість послуг	38%	40%
Нестача персоналу	23%	37%
Мовний бар'єр	15%	14%
Логістичні проблеми(транспорт)	14%	10%
Інформаційний бар'єр (брак інформації, культурні відмінності)	13%	11%

Графік 4: Послуги з найбільшою кількістю спроб доступу

Послуги	% опікунів, які повідомили, що вони/їхні діти намагалися отримати доступ до цієї послуги		% опікунів, які повідомили, що вони/їхні діти отримували доступ до цієї послуги*	
	Лис-Груд	Бер-Квіт	Лис-Груд	Бер-Квіт
Школи/університети	64%	66%	94%	98%
Послуги з фізичного здоров'я	58%	70%	81%	89%
Позакласна діяльність	29%	37%	73%	82%
Догляд за дитиною	23%	26%	77%	84%
Державні соц.послуги	14%	19%	93%	95%
Екстрена медична допомога	13%	13%	83%	83%
Психологічна допомога	6%	8%	86%	86%
Недержавні соціальні послуги	3%	5%	88%	87%

*з тих опікунів, хто отримав доступ до цих послуг.

▼Респонденти могли обрати декілька варіантів.

часто скаржилися, що розклад занять не дозволяє їм займатися іншими видами діяльності, оскільки вони збігаються з другою зміною навчання.

Діти та підлітки повідомили, що розширення доступу до позакласних заходів було загалом однією з їхніх головних потреб. Вони висловили думку про те, що їм не вистачає низки видів діяльності, якими вони раніше займалися в Україні, таких як футбол чи теніс, або танці, балет чи мистецтво. Багато маленьких дітей сказали, що окрім школи вони проводять час за телефоном чи комп'ютером. Діти та опікуни також згадували різні перешкоди для доступу до позакласних заходів: головним чином це висока вартість відвідування існуючих класів і обмежена доступність або взагалі відсутність таких класів. Деякі діти також зазначили, що проблемою був мовний бар'єр або що вони не мали доступу до професійних занять в Польщі у своєму відповідному виді діяльності.

Кілька дітей також пояснювали, що вони не могли ходити на заняття, тому що їхні опікуни не могли їх туди супроводжувати. І діти (за винятком деяких дівчат-підлітків), і опікуни не повідомили про доступ до послуг психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (MHPSS) як першочергову потребу. Але все ж, деякі старші діти повідомили, що відчувають тривогу через свій досвід під час війни чи переміщення, а деякі згадали, що вони навіть схудли через стрес. Одним із пояснень може бути низька проінформованість або стигматизація, пов'язана з доступом до послуг психічного здоров'я.*

Крім того, MHPSS була серед послуг, до яких діти та опікуни найменше намагалися отримати доступ (див. графік 4). Схоже, що надавачі послуг мають інше відчуття терміновості/пріоритетності, ніж самі діти та опікуни, оскільки більшість КІ у всіх

секторах наголошували на потребі біженців у кращому доступі до психосоціальних послуг, а деякі - на необхідності наявності таких послуг українською мовою або в перекладі.

"Я займалася верховою їздою, а тут такого немає. Дуже любила це!" - Дівчина, 12-14 років

Як правило, опікуни часто повідомляли, що їм бракує інформації про те, як отримати доступ до послуг або про їхнє право це робити. Деякі також наголошували, що їм бракує інформації про умови їхнього статусу в Польщі та про те, як на це вплине тимчасовий виїзд з країни.

КІ повідомили, що основним фактором, який вплинув на доступ до послуг, було фінансове становище сім'ї, головним чином впливаючи на ступінь доступу людей до житла та медичної допомоги. Це віддзеркалювало витрати, про які повідомляли діти та опікуни. Деякі постачальники послуг також повідомили, що етнічна приналежність є ще одним важливим фактором, пояснюючи, що біженці-роми іноді зазнавали дискримінації та мали менший доступ до освіти чи інших державних послуг. Деякі постачальники послуг у сфері охорони здоров'я та освіти також повідомили, що діти з обмеженими можливостями мали менший доступ до послуг.

ІНТЕГРАЦІЯ

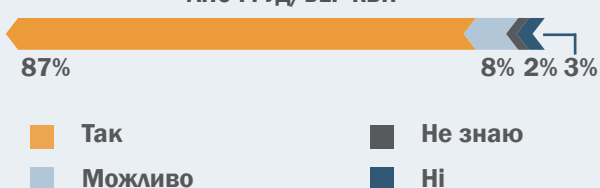
Діти, опікуни та члени приймаючої громади повідомили, що загалом стосунки між поляками та українцями були хорошими. Більшість дітей та опікунів зазначили, що більшість поляків надавали прихильність і підтримку. Так само члени приймаючої громади описали різноманітні ініціативи на підтримку біженців, такі як підтримка прибулих біженців транспортом чи їжею або створення художніх майстерень для дітей біженців.

*Як повідомили постачальники послуг у контексті опитування в Польщі.

†Респонденти могли обрати декілька варіантів.

Вони також контекстуалізували стосунки між двома громадами, підкреслюючи історичні зв'язки, а також хвилю імміграції з України після 2014 року, яка допомогла познайомити польську спільноту з українцями. Члени приймаючої громади та постачальники послуг відзначили, що інтеграція була легшою для дітей, підкресливши, що зарахування до польських шкіл було найважливішим фактором, що сприяв цьому. Незважаючи на те, що на початку 2023 року більшість респондентів опитування повідомили, що знають достатньо польську мову (36% добре і 9% відмінно або дуже добре), під час ФГ опікуни та члени приймаючої громади зазначили, що мовний бар'єр був основною перешкодою для інтеграції. Це можна пояснити тим фактом, що вищий рівень польської мови може знадобитися для кращого доступу до роботи чи послуг, що сприятиме інтеграції. Крім того, незважаючи на те, що мовний бар'єр вважався основною перешкодою, 79% респондентів повідомили, що вони не відвідували уроки польської мови на початку 2023 року. Це відображають звіти опікунів у ФГ, які висловили, що хотіли б мати доступ до польських класів для більш вільного володіння польською мовою.

Графік 6: Наміри залишатися в поточному місці протягом 3 місяців після опитування
ЛИС-ГРУД/БЕР-КВІТ

НАМІРИ ПРО ПОВЕРНЕННЯ

Переважає більшість респондентів повідомили, що хочуть залишитися в поточному місці в короткостроковій перспективі. Це відбувається незважаючи

Графік 7: Основні причини невпевненості, чи залишатися в поточному місці протягом 3 місяців після опитування▼

Причини	Лис-Груд	Бер-Квіт
Освіта	28%	29%
Працевлаштування	26%	27%
Ситуація з безпекою в Україні	24%	28%
Житло	16%	20%
Переваги та підтримка з боку національного уряду	7%	8%

на те, що деякі опікуни в ФГ повідомили, що не впевнені щодо своїх планів інтеграції і бажають повернутися в Україну, коли ситуація стабілізується. Під час консультацій багато дітей молодшого віку сказали, що сумують за Україною і хотіли б повернутися, а деякі діти старшого віку (12-17) сказали, що воліли б залишитися в Польщі. Вони пояснили це тим, що мають більше можливостей або більше свободи в Польщі.

В обох раундах опитування 87% опікунів повідомили, що хочуть залишитися на своєму поточному місці протягом наступних трьох місяців. Інтеграція в галузі освіти та працевлаштування є значущим фактором для перебування в Польщі, який можна порівняти з відсутністю безпеки в Україні, оскільки трьома основними причинами залишитися була освіта (28% наприкінці 2022 року / 29% на початку 2023 року), працевлаштування (26% / 27%) і стан безпеки в Україні (24% / 28%).

Більшість респондентів опитування повідомили, що не хочуть повертатися в Україну наступного місяця (89% в обох раундах збору даних), головним чином через безпекову ситуацію в Україні (80% / 74%). Згідно з наведеними вище висновками, обов'язки щодо роботи та навчання були другою за частотою причиною неповернення в Україну протягом наступного місяця, і з часом їхня важливість зростала (13% / 27%).

Деякі маленькі діти повідомили, що сумують за своєю сім'єю та домом в Україні, і сказали, що хочуть повернутися в Україну, демонструючи занепокоєння, висловлене опікунами в ФГ щодо дітей, які перебувають під їх опікою. Респонденти опитування також назвали це однією з головних причин повернення в Україну в короткостроковій чи довгостроковій перспективі. З тих, хто хотів повернутися тимчасово або довгостроково (5% / 7%), більше половини (54% в обох раундах) пояснили, що роблять це, щоб возз'єднатися з членами сім'ї. Другою причиною було бажання отримати медичне лікування (23% / 21%) і туга за домом (19% / 20%).

ВИСНОВКИ

Загальна ситуація з біженцями з України була неповною через відсутність видимості голосів дітей під час їхнього переміщення. Щоб усунути цю прогалину в даних, ІМПАКТ у партнерстві з SCI провели оцінку потреб із захисту дітей у Польщі змішаним методом у період з листопада 2022 року по квітень 2023 року.

Дослідження показало, що більшість українських дітей та опікунів почуваються в Польщі в безпеці. Водночас на дітей і підлітків сильно вплинули психосоціальні проблеми, спричинені війною та їх переміщенням, а також дискримінацією. В основному вони висловлювали занепокоєння за друзів і родину, які залишилися в Україні. Більшість опитаних груп дітей та опікунів також повідомляли про випадки дискримінації, мобінгу, а іноді й фізичного насильства.

Незважаючи на занепокоєння щодо сім'ї та друзів, діти та підлітки також вказували на них як на свій головний надійний захисний фактор. Опікуни особливо довіряють

державним службам приймаючої сторони та місцевим службам.

Оцінка також показала, що, незважаючи на доступ до різноманітних послуг, сім'ї з дітьми мали труднощі з доступом до медичної допомоги, проживання та позакласних заходів. Основні перешкоди для доступу до цих послуг були пов'язані з тривалим часом очікування, високою вартістю, відсутністю доступності, браком інформації, а також мовою.

Окрім цінності результатів дослідження щодо потреб українських біженців у Польщі в сфері захисту дітей, невід'ємна цінність прямих консультацій як методу оцінки потреб дітей та підлітків була проілюстрована бажанням молодих учасників висловити свої проблеми та працювати над вирішенням разом із однолітками і дорослими.

Наступні ключові рекомендації для тих, хто підтримує українських дітей та підлітків у Польщі, базуються на рішеннях, запропонованих дітьми, опікунами та постачальниками послуг:

1. Зменшити фінансові та часові обмеження в доступі до медичної допомоги та позакласних заходів;
2. Полегшити доступ до довгострокового житла для біженців з дітьми;
3. Надати можливості для більш різноманітних позакласних заходів;
4. Сприяти зміні розкладу другої зміни в україномовних школах, щоб діти мали змогу відвідувати інші види діяльності;
5. Посилити та розширити послуги психосоціальної допомоги з акцентом на вирішенні проблем, пов'язаних із ситуацією в Україні, стосунками з опікунами та загальною невизначеністю в житті дітей.

ПРИМІТКИ

- 1 [Operational Data Portal: Ukraine Refugee Situation.](#) UNHCR/Уряд. Доступ на початку червня 2023.
- 2 [Ukraine Situation: Regional Protection Profiling and Monitoring.](#) UNHCR. Доступ на початку червня 2023.
- 3 [Operational Data Portal: Ukraine Refugee Situation.](#) UNHCR/Уряд. Доступ на початку червня 2023.
- 4 [Ukraine Refugee Situation: Poland. Number of application for Temporary Protection \(PESEL\).](#) UNHCR/Польський уряд. Доступ на початку червня 2023.
- 5 [Uchodzcy z Ukrainy. Wiemy, ilu dzis mieszka w Polsce.](#) RMF FM. Оpubліковано 23 лютого 2023. Доступ на початку червня.
- 6 [Ukraine Refugee Situation: Poland. Number of application for Temporary Protection \(PESEL\).](#) UNHCR/Польський уряд. Доступ на початку червня 2023.
- 7 [Polskie miasta z najwieksza liczba uchodzcow z Ukrainy. Wiadomosci Ukaina.](#) Оpubліковано в березні 2023. Доступ на початку червня 2023.
- 8 [Uchodzcy z Ukrainy. Wiemy, ilu dzis mieszka w Polsce.](#) RMF FM. Оpubліковано 23 лютого 2023. Доступ на початку червня 2023.

- 9 [Poland passes law expanding support for Ukrainian refugees. Notes from Poland.](#) Оpubліковано 14 березня 2022. Доступ на початку червня 2023.
- 10 [One million Ukraine refugees receive Polish ID numbers as government extends support for host families. Notes from Poland.](#) Оpubліковано 22 квітня 2022. Доступ на початку червня 2023.
- 11 [Poland: Amendments to Ukrainian refugee hosting laws showcase the need for continued humanitarian support.](#) International Rescue Committee. Оpubліковано 27 січня 2023. Доступ на початку червня 2023.
- 12 [Ukraine Refugee Situation: Poland. Number of application for Temporary Protection \(PESEL\).](#) UNHCR/Польський уряд. Доступ на початку червня 2023.
- 13 [Ukraine Refugee Situation: Poland. Number of application for Temporary Protection \(PESEL\).](#) UNHCR/Польський уряд. Доступ на початку червня 2023.
- 14 [2021 Social and Demographic Characteristics of Households of Ukraine.](#) Уряд України. 2021.
- 15 [Ukraine Refugee Situation: Poland. Number of application for Temporary Protection \(PESEL\).](#) UNHCR/Польський уряд. Доступ на початку червня 2023.

IMPACT INITIATIVES

IMPACT Initiatives – це провідний женеvський дослідницький центр, який має на меті покращити вплив гуманітарних дій, дій зі стабілізації та розвитку за допомогою даних, партнерства та програм нарощування потенціалу.

Наша місія полягає в тому, щоб формувати практики та впливати на політику в гуманітарних ситуаціях і розвитку, щоб позитивно вплинути на людей і громади. Ми, як аналітичний центр, забезпечуємо кращий і ефективніший процес прийняття рішень шляхом генерування та популяризації знань, інструментів і найкращих практик для зацікавлених сторін у сфері гуманітарної діяльності та розвитку. Ми віримо, що, розуміючи і аналізуючи голоси населення через призму динаміки громади, структур управління та соціально-економічних відносин, ми можемо позитивно вплинути на життя людей, покращити шляхи розвитку громад і зробити свій внесок у створення більш справедливого світу.

SAVE THE CHILDREN

Save the Children – це громадська організація, яка вірить, що кожна дитина заслуговує на майбутнє. В Європі та в усьому світі ми щодня працюємо над тим, щоб дати дітям здоровий початок життя, можливість навчатися та бути захищеними. Коли настає криза і діти виявляються найбільш уразливими, ми завжди реагуємо першими й йдемо останніми. Ми забезпечуємо задоволення унікальних потреб дітей і чуємо їхню думку. Ми забезпечуємо довгострокові результати для мільйонів дітей, у тому числі для тих, до кого важко дістатися. Ми робимо все можливе для дітей – щодня та під час кризи – змінюючи їх життя та майбутнє.

Фінансується:

Canada

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Save the
Children

IMPACT Shaping practices
Influencing policies
Impacting lives